

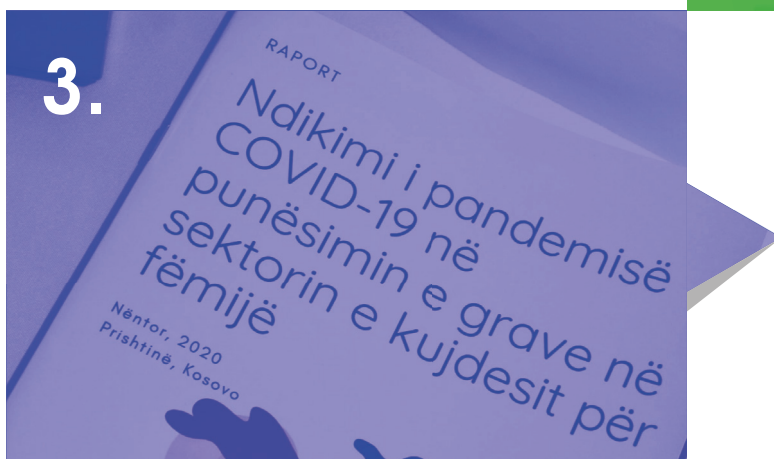

Novi Centri za karijeru su uspostavljeni u Srbici, Prizrenu i Uroševcu sa 100% javnih fondova

JUNGLE; priprema mladih za budućnost karijera

EYE projekat je objavio najnoviju studiju: „Uticaj COVID-19 na zaposlenost žena u sektoru nege za decu“

EYE projekat podržava prvi Samit SOO na Kosovu

1. Tri nova Centra za karijeru su uspostavljena u Srbici, Prizrenu i Uroševcu sa 100% javnih fondova

Uspešna integracija usluga karijernog vođenja dovodi do boljih rezultata stručnog obrazovanja kadrova i samim tim poboljšava pravilnu orijentaciju mladih na tržištu rada, doprinoseći produktivnosti i ekonomskom rastu. Do nedavno, službe za karijeru nisu bile prisutne u obrazovnim ustanovama za stručno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) na Kosovu, iako je to predviđeno Zakonom o stručnom obrazovanju i osposobljavanju na Kosovu od 2013. Učenicima je pružena mala ili nikakva podrška da istraže svoje prednosti, analiziraju informacije i trendove na tržištu rada, poboljšaju svoje kompetencije i izaberu svoj put u karijeri. Nedostatak karijernog vođenja i savetovanja takođe je jedan od najvećih izazova koji sprečava poboljšanje SOO sistema. Sa druge strane, jedan od ključnih izazova društveno-ekonomskog razvoja Kosova je visoka nezaposlenost mladih, koja pokazuje da se ljudski resursi ne koriste efikasno, prvenstveno zbog strukturne neusklađenosti obrazovnog sistema i tržišta rada. Prema izveštaju Svetske banke iz januara 2020. godine, 55% kosovske omladine (starosti 15-24 godina) je nezaposleno, u poređenju sa manje od 30% odraslih. Oko 50% nezaposlenih mladih je dugotrajno nezaposleno (više od 12 meseci), a jedan od razloga je spor prelazak sa škole (obrazovanja) na posao.

Odgovarajući na ovu situaciju, EYE je 2017. razvio model školskog centra za karijeru (SBCC / ŠCzK) za stručne škole, negovao partnerstvo između ključnih partnera - lokalnih institucija (opštinskog direktorijata za obrazovanje), srednjih škola i biznisa, pokazujući uspeh ovog modela svim akterima, a zatim se sa njima radilo na proširivanju na nacionalnom nivou.

Kako bi to postigli, mi smo primenili strategiju u četiri faze:

Prva faza: Razvoj praktičnog znanja u okviru školskog centra za razvoj karijere

Definisanje i dokumentovanje konceptata i standarda za funkcionalnost ŠCzK-a, infrastrukturu, tehnologiju, procese, usluge, profesionalne kompetencije i program obuke, te korporativni identitet, neophodne za ispunjenje njene misije u podršci SOO školi za bolju koordinaciju sa sektorima ekonomije.

Druga faza: SBCC capacity building

Uspostavljanje fizičkih resursa (infrastruktura i tehnološka oprema) za formiranje prijatnog okruženja koje stimuliše efikasno funkcionisanje koje klijenti lako identifikuju i pristupaju, i izgradnja kvalifikovanih ljudskih resursa (kadrova) za vođenje centra i pružanje kombinovanih i virtuelnih usluga karijernog vođenja u okviru centra.

Treća faza: pokretanje SBCC-a i održiva funkcionalnost

Usvajanje procesa i standarda definisanih profilom SBCC-a, razvoj usluga i podsticanje partnerstva između ključnih partnera na lokalnom nivou (opštinski direktorijati za obrazovanje, stručne škole, biznisi i zajednica) kako bi se osiguralo pružanje kvalitetnih usluga vođenja karijere i potražnje za ključne klijenti (učenici i biznisi).

Četvrta faza: SBCC institucionalizacija u SOO sistemu

Povećanje na nacionalnom nivou regulisano podzakonskim aktima kako bi se obezbedila integracija u sveukupni sistem stručnog obrazovanja na Kosovu na održiv način kroz javna sredstva.

Sledeći ovu strategiju, tokom faze II EYE projekta, uspostavljeno je **9 centara za razvoj karijere u partnerstvu sa opštinama i AVETAE-om.**

U početku je EYE projekat u potpunosti pokrio potrebna ulaganja u centre za karijeru. Uz dodatno zalaganje za podizanje svesti opština i srednjih stručnih škola, EYE je uspeo da poveća njihovo interesovanje za osnivanje centara za karijeru na osnovu podele troškova sa EYE. Tako je za 9 centara za razvoj karijere osnovanih tokom II faze projekta EYE, gde je projekat EYE uložio približno 90.000 evra, dok su opštine dale oko 10.000 evra javnih sredstava kako bi nastavile da pokrivaju operativne troškove ovih centara, uključujući plate zaposlenih.

”

Naš cilj je širenje ovog modela što je više moguće na nacionalnom nivou, kroz partnerstva koja će povećati ulaganja iz javnih sredstava. Dakle, početkom faze III, tek 2021. godine, AVETAE (Agencija za stručno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje odraslih) je sama osnovala 3 nova centra za karijeru ulazući preko 24.000 evra javnih sredstava prema modelu i znanju koje je razvio projekat EYE.

Potrebni su nam centri za karijeru da nauče učenike kako da se prilagode neizvesnosti narednih godina, osnaže ih, identifikuju njihove veštine, olakšaju zapošljavanje i konačno da ih osposobe za fleksibilnu navigaciju u svZetu rada. Za SOO, karijerno vođenje je posebno važno jer poboljšava efikasnost obrazovanja, jača veze sa tržištem rada i privatnim sektorom i povećava upis budućih studenata.

2. JUNGLE („Džungla“); priprema naredne generacije za digitalne lidere

ENHANCE
YOUR CAREER

Jungle

Digitalni marketing, analitika podataka, veštačka inteligencija i SEO nesumnjivo su ključne reči tragača za poslovima širom sveta. Mislimo da se oni međusobno isključuju - neki za matematičke talente, a drugi za kreativne umove. Ovo je savremena verzija kontinuirane debate

„Umetnost u odnosu na nauku“. Ako ste na putu da smislite koji put da izaberete, ili čak želite da potpuno promenite svoju karijeru - to su dobre vesti za vas!

U slučaju Kosova, jedan od glavnih problema sa kojima se susreće tržište rada je nedostatak zaposlenih sa veštinama koje se traže na tržištu. Ovo pitanje se javlja zbog obrazovnog sistema koji se usredsređuje na opšte znanje i otežava učenicima da identifikuju svoju nišu ili najjače veštine koje bi mogli da iskoriste u izgradnji svoje karijere. Štaviše, kosovski sistem visokog obrazovanja stagnira kada je u pitanju nudičenje studentima ažuriranih nastavnih planova i programa koji uključuju najnovije potrebe tržišta, najnovije trendove i inovacije. Svi ovi faktori doveli su studente do neodlučnosti u odabiru obrazovnog puta, a po završetku studija poseduju samo opšte znanje a pritom nemaju veštine specifične za tržište. Zbog toga se osećaju izgubljeno na današnjem tržištu rada, koje brzo napreduje, i iscrpljuju godine pokušavajući da shvate šta žele da rade i koju karijeru žele da nastave.

Verujemo da će, ako su učenici bolje informisani o izboru zanimanja, mogućnostima, prednostima i nedostacima i perspektivi, moći sami izabrati odgovarajuću karijeru i početi savladavati potrebne veštine od početka. Zato je EYE smatrao važnim da podrži jedan od najnovijih centara za obuku na Kosovu koji se fokusira na digitalne veštine budućnosti. Centar za obuku Džungla (na engleskom Jungle) je kompanija za stručno osposobljavanje i pružanje usluga sa sedištem u Prištini.

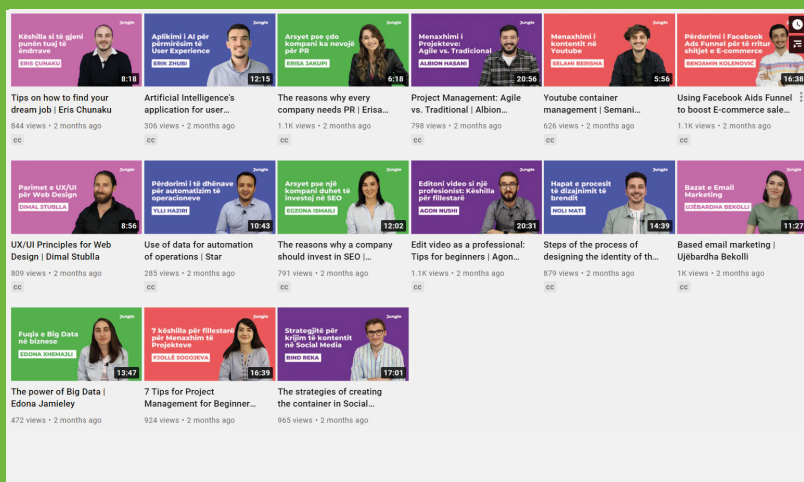
Glavni cilj Džungle je osposobljavanje učenika sa veštinama potrebnim za digitalno tržište koje im pomažu da napreduju i stvaraju bolje mogućnosti za karijeru. Džungla nudi sveobuhvatne programe učenja, praktično učenje, projekte iz stvarnog života, pomoć pri zapošljavanju, a sve to podučavaju eksperti u svojim oblastima.

Konkretnije, kroz podršku EYE-a centar Džungla je pomogao zainteresovanim učenicima i studentima da razumeju osnovne koncepte važne za određene oblasti za kojima je velika potražnja, da prepoznaju koje su glavne veštine potrebne na tržištu, koje mogućnosti postoje za određene profesije i zašto bi trebalo da počnu da uče primenjive veštine ranije u svom životu.

Digitalni marketing, veštačka inteligencija i SEO su budućnost, i to je svetla s mnogo toga za postići.

Predstojeći trendovi će se sastojati od personalizovanog marketinga i analitike podataka koji su već prešli svoje granice. Tako se povećavaju potrebe za neformalnim centrima za obuku usredsređenim na izvođenje takvih obuka koje traže mladi, a potrebne su i tržištu rada.

11,800
gledalo
video
zapise

je dosegnuto
27.000
ljudi

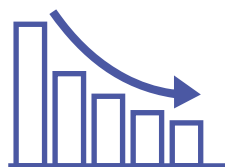
Istovremeno, uz podršku EYE-a, Džungla je pokrenuo svoj centar za obuku promovišući različita karijerna zanimanja putem ekspertskih video zapisa, koje nude kao pakete za obuku, samim tim informišući, dajući inspiraciju i pružajući ljudima mogućnosti za izgradnju kapaciteta.

Budući da su video zapisi objavljeni na Youtube kanalu Džungle i podeljeni putem njihovih društvenih medija, na njihov Fejsbuk feed je dosegnuto 27.000 ljudi, od kojih je 11.800 gledalo video zapise u proseku 2 minute i steklo 244 nova pretplatnika na svom kanalu. Osim toga, Džungla je takođe organizovao virtuelnu sesiju orijentacije u karijeri sa Atifete Xhemaj koja radi za L&D Support, specijalizovanu za upravljanje talentima, strategiju ljudskog kapitala, smernice za učenje, karijerno vođenje i prelazak na posao.

U okviru SDC projekta Unapređenje zapošljavanja mladih (EYE) stalno tražimo podršku inovativnim pružaocima neformalne obuke koji nude pakete obuke orijentisane na potražnju i socijalno uključivanje. Potražnja za neformalnom obukom porasla je tokom krize COVID-19 kada su svi poslovi i zadaci prešli na internet (onlajn), a svaki sektor je počeo da preispituje svoje onlajn prisustvo, uspostavljajući novu kulturu za sve.

3. EYE projekat je objavio najnoviju studiju: „Uticaj COVID-19 na zaposlenost žena u sektoru nege za decu“

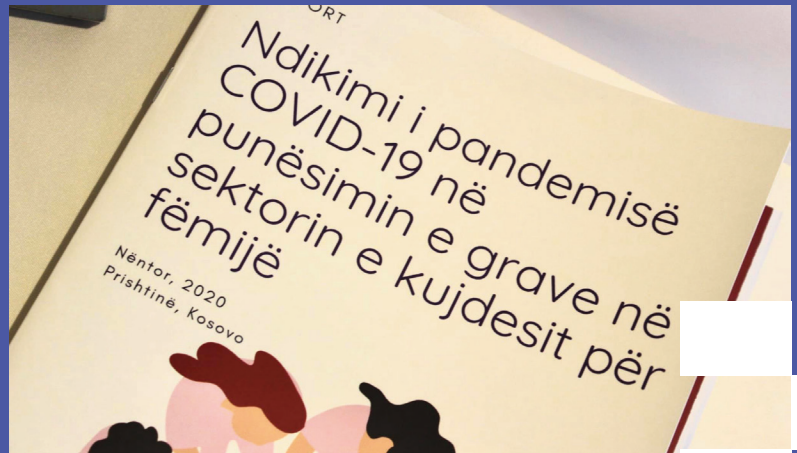

Pandemija COVID-19 negativno je uticala na pozitivan trend povećanja broja dece upisane u vrtićima, kao i broja žena, zaposlenih u ovim ustanovama, u poslednje tri godine, isključujući 2020. godinu. Naime, došlo je do značajnog smanjenja broja upisane dece, kao rezultat odluke roditelja da zaštite svoju decu od izloženosti virusu. Osim toga, mnogi vrtići rade sa ograničenim kapacitetima, a prihodi su im ove godine znatno smanjeni, pa je bilo neizbežno otpustiti značajan broj zaposlenih.

Znajući to, tokom oktobra 2020. godine, projekat Unapređenje zapošljavanja mladih (EYE) i Udruženja privatnih predškolskih ustanova (APPI) sproveli su studiju o „Uticaju COVID-19 na zapošljavanje žena u sektoru nege za decu“. Ovo istraživanje imalo je za cilj da proceni različite dimenzije uticaja COVID-19. Prvo, kako bi se procenio broj zaposlenih u sektoru brige i nege o deci, drugo, prihodi i broj dece pod uslugom u ovom sektoru, i ne najmanje bitno da se rasvetli pitanje najugroženijih radnih mesta, usluge i poređenja obima posla po zaposlenom u ovoj i prethodnim godinama.

Ova studija se sastojala od ukupno 67 intervjua sa predstavnicima vrtića, kao što su direktori i/ili rukovodioci, uglavnom članovi Udruženja privatnih predškolskih ustanova (APPI).

Projekat EYE je zajedno sa Udruženjem privatnih predškolskih ustanova, razmotrio važnost distribucije nalaza iz izveštaja svim relevantnim akterima. Tokom maja, zajedno sa privatnim predškolskim ustanovama (APPI), organizovali su događaj distribucije za relevantne zainteresovane strane, prvi nakon ukidanja COVID-19 mera iz Vlade Kosova.

Dana 8.
juna 2021

_____ godine u Prištini
se održao događaj

_____ na kome je 37 učesnika
prisustvovalo događaju.

Većina prisutnih bili su rukovodioci ili osnivači privatnih obdaništa (vrtića) iz Prištine, Prizrena, Peći, Kosova Polja, Uroševca, Suve Reke i drugih gradova koji su u početku bili deo procene.

Ključni nalazi istraživanja:

- Prema podacima, više od 40 odsto intervjuisanih predškolskih ustanova prijavilo je pad broja zaposlenih za 33,23 % tokom pandemije. Od ovog broja, ogromnu većinu činile su zaposlene žene. Međutim, 32 posto njih izjavilo je da su samo privremeno otpustili zaposlenike kako bi ih vratili nakon što je pandemija utihnula i obdanište postalo potpuno operativan. Za vreme dok su bili suspendovani sa posla, više od 75 odsto institucija nije uspeo da plaća svoje zaposlenike. Od svih otpuštenih radnika, 47 odsto su bili prosvetni radnici. Drugi uključuju kuvare, pomoćnike, vozače itd.
- Skoro polovina obdaništa (vrtića) i jaslica u istraživanju izvestila je da državna pomoć nije dovoljna. Iako je veliki broj njih prijavio da je pomoć stigla na vreme, to nije bilo dovoljno. Oni insistiraju na tome da institucionalnu pomoć u vezi sa plaćanjem zakupnine, platama za radnike i smanjenjem poreza za ove kompanije treba razmotriti za određeni period dok se sektor ne vrati u normalu.
- EYE smatra rodna pitanja kao ključnu temu u svom radu i uključuje neka od ovih pitanja u sve svoje aktivnosti, dok istovremeno traži rodno specifične intervencije koje će poboljšati učešće žena u radnoj snazi.

4. EYE projekat je podržao prvi SOO samit na Kosovu

Po prvi put na Kosovu, Kosovski proizvodni klub, uz podršku projekta EYE kao i drugih donatora, organizovao je Samit Stručnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO, na engleskom VET) kako bi razgovarao o ključnoj ulozi stručnog obrazovanja i obuke u održivom ekonomskom rastu i razvoju Kosova.

Privreda Kosova uopšte i proizvodni sektor suočavaju se sa nedostatkom kvalifikovanih radnika. Ovaj sektor ima ogroman potencijal i može stvoriti značajan broj novih radnih mesta radeći u dinamičnom i inovativnom okruženju. Međutim, da bi se dostigao ovaj potencijal, potrebno je rešiti mnoge izazove, a jedan od njih je stvaranje profesionalne radne snage prilagođene tržištu rada.

Samit je pružio platformu za umrežavanje svih relevantnih aktera da se zalažu za poboljšanje sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja na Kosovu, promovišu i osnaže stvaranje centra za izvrsnost proizvoda kako bi ispunili zahteve tržišta rada, razvili buduće veštine za SOO 4.0 na Kosovu i povećati saradnju između privatnog, javnog sektora i donatorskih institucija.

Samit VET-a je okupio oko

150 kompanija sa

Kosova

Albanije

**Severne
Makedonije**

vladinih institucija, akademija, poslovnih udruženja sa fokusom na proizvodnu industriju, međunarodnih donatora i međunarodno priznatih eksperata kako bi razgovarali i razmenili svoja iskustva i razmotrili najbolje prakse za stvaranje naprednijeg sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja, što će uticati na održivi ekonomski razvoj zemlje.

Projekat EYE je takođe učestvovao u događaju omogućujući i moderirajući dva panela za diskusiju: „Finansijska održivost neformalnih pružalaca VET-a“ i „Poboljšanje imidža VET-a: Mogućnosti u karijeri i orijentacija za mlade ljude u stručnom obrazovanju i osposobljavanju“, koji se sastoje od relevantnih partnera uključenih u SOO i neformalno učenje. Tokom samita SOO, EYE je takođe distribuirao ključne nalaze i lekcije naučene tokom poslednjih 8 godina implementacije, posebno u prikazivanju uspešnih modela neformalnog obrazovanja i njihovih jedinstvenih karakteristika.